

Isoja vai pieniä toimijoita?

Kotieläintuotannon kannattavuuden voimakas aleneminen on pakottanut maatilayrittäjät miettimään sitä, miten myytävistä tuotteista, maidosta, lihasta tai elävistä eläimistä saa paremman hinnan.

Moni on päätnyt vaihtamaan jalostavaa yhteistyökumppania ja se on aiheuttanut varsinkin maidonjalostuskentässä voimakasta keskustelua. Syytöksiä yhteisvastuun pakoilusta tai rintamakarkuruudesta sinkeille varsinkin sosiaalisen median puolella.

Jokainen maatilayritys on kuitenkin oma yrityksensä ja tekee päätökset oman yrityksensä parhaaksi ja oman arvomaailmansa pohjalta.

Jokainen maatilayrittäjä kantaa myös itse riskit päätöksensä seurauksista. Yhteistyökumppanin vaihtaminen ei aina ole paras ratkaisu, mutta yrittämisessä riskinotto on välttämätöntä.

Kategorinen jaottelu hyviin ja pahoihin tai isoihin ja pieniin yrityksiin on unohdettava ja on hyväksyttävä, että yrittäjä joutuu

tekemään vaikeina aikoina vaikeita päätöksiä.

Maatilayrittäjien ja heidän tuotteitaan jatkojalostavien yritysten välille on kertynyt vuosien saatossa turhaa arvolatausta ja osittain myös paatosta. Toki tuottajaomisteisissa yrityksissä omistajuus velvoittaa, mutta sekään velvollisuus ei saa olla tilan tuotannolle kilpailukykyhaitta. Oman yrityksensä uhraaminen toisten yrittäjien hyväksi voi olla jaloa, muttei yritystalouden näkökulmasta järkevää.

Toinen reitti on pyrkiä itse arvoketjussa ylöspäin eli jatkojalostuksen, markkinoinnin ja myynnin ottaminen omiin käsiin. Silloin osaamisvaatimukset ovat paljon kovemmat kuin alkutuotannossa, mutta myös tuottojen puolella voidaan liikkua täysin erilaisissa lukemissa.

Molemmissa ratkaisuissa saa varmasti arvostelua osakseen, mutta se on yrityksen arkipäivää. Olennaista on päättää itse valittu tie ja noudattaa sitä. Riskit muistetaan.

Koiria ja kissoja

Valtaosalta maataloista, erityisesti kotieläintiloilta, löytyy koiria ja kissoja. Kissat ovat useimmiten hyötykäytössä eli ne pitävät maataloille helposti kotiutuvat järsijäkannat kurissa. Maaseudulla koirat ovat pääosin olleet metsästyskäytössä tai seuraeläiminä.

Viimeisen parinkymmenen vuoden aikana koirien hyötykäyttö maataloilla on kasvanut kuitenkin voimakkaasti. Paimenkoirat ovat lammastiloilla ja myös monilla nautatiloilla korvaamaton apu eläinten kokoamisessa ja ohjailussa.

Koiran uskomattoman tarkka hajuaisti mahdollistaa koirien käyttämisen myös muihin tarkoituksiin, kuten tämän lehden juttu kiimakoirista osoittaa.

Ihmislääketieteen puolella koiria on käytetty esimerkiksi tunnistamaan hyvin varhaisessa vaiheessa olevia syöpiä, tulossa olevia epileptisiä kohtauksia tai diabeetikon hälyttäviä verensokeriarvoja.

Lienee vain koulutuskysymys, jotta koiria voisi käyttää myös eläinten piilevien tautien tunnistamiseen.

Ketoosi on tyypillisin hajun perusteella tunnistettava nautoja vaivaava tauti, joten eiköhän kohta löydy maataloja, joilla koirat hälyttävät piilevästä ketoosista.

Toisaalta on muistettava, että koirat ja kissat ovat myös mahdollisia taudinaiheuttajia ja tautien levittäjiä maataloilla.

Koira ja kissa nappaa mielellään saaliiseen villieläimiä ja luonnossa

kulkeva eläin voi tuoda myös tassuissaan taudinaiheuttajia. Esimerkiksi salmonella tai neospora saat-taulla koiran mukana navettaan.

Tarkkuutta siis vaaditaan, mutta kissojen ja koirien hyödyt ylittävät haitat.

Pentti Törmä

PENTTI TÖRMÄ
päätoimittaja

Tässä numerossa

Terveys ja hyvinvointi

- 10** Hyvinvointimerkkien mahdollisuuksia selvittää Suomessa
- 12** Otsoni tappaa bakteerit ja virukset, uusista laitteista apua tautien torjuntaan
- 18** Kotieläinyrittäjät eivät innostu uusista eläintautivakuutuksista
- 46** Sarka-näyttelyssä puhuttiin kustannusten karsimisesta ja tuotannon tehostamisesta

Nautakarja

- 6** Kiimakoiran kouluttaminen on vaativaa, mutta lopputulos palkitsee
- 22** Lihatilain vaihtoehdot: Laadukasta lihaa liikkuvasta nautateurastamosta
- 26** Eläinmäärän lisäys vaatii ennakointia, laskentataulukko auttaa suunnittelussa
- 30** Maitokiintiöiden poistuminen avaa uusia mahdollisuuksia laajentamiseen
- 34** Hollantilaiskonsultti varoittaa yrittäjiä säästävästä itseään hengiltä
- 42** Uusi kolmiosainen kylmäpihattomalli säästää kuiviketta ja on hyvä naudalle

Sika

- 20** APP-rokotus voi parantaa taloudellista tulosta riskisikalassa
- 38** Häkissä tai vapaana: Uutta tietoa porsitustapojen eduista ja haitoista
- 50** Ranskan sikaväki kokoontuu Pariisissa uusien tutkimusten äärelle

Kolumnit

- 25** Hyvinvointikolumni: Kauheata säättämistä
- 29** Esko Viholainen: Joku tolkkua sentään!
- 37** Yrittäjäkolumni: Maailma myllerryksessä
- 49** Maria Tirkkonen: Salakuvauksen kohteena olo tuntuu kohtuuttomalta

Vakiopalstat

- 5** Maailman tautitilanne
- 52** Kotieläintuotannosta tutkittua
- 54** Uutisia ja uutuuksia
- 56** Hintaseuranta
- 58** Tuotosseurannan tuloksia

Kannen kuva: Heidi Lahtinen